

ВІДМЕЖУВАННЯ ЗАВІДОМО НЕЗАКОННИХ ЗАТРИМАННЯ, ПРИВОДУ, ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ АБО ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ

В. ГОЛОВЧУК
*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

У міжнародних правових актах (ст. 3 Загальної декларації прав людини [1], частини 1, 3 та 4 ст. 9 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права [2], частини 1, 3 та 4 ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [3]) та національному законодавстві (частини 2 та 3 ст. 29 Конституції України [4], частини 1, 2 та 4 ст. 12, ч. 4 ст. 204 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [5]) закріплені гарантії реалізації прав на свободу та особисту недоторканність, недопущення незаконних затримання, арешту чи тримання під вартою.

У Кримінальному кодексі України (далі – КК України) [6] міститься ст. 371 «Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою», яка покликана забезпечити належну кримінально-правову охорону прав на свободу людини та особисту недоторканність, недопущення незаконних затримання, арешту чи тримання під вартою.

Із прийняттям нового КПК України визначено чіткий перелік заходів забезпечення кримінального провадження, порядок їхнього застосування, суб'єктів кримінального процесу, які можуть їх реалізовувати. У зв'язку з вказаними змінами у чинному законодавстві постає важливе наукове завдання з розроблення наукових основ кваліфікації завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою. Не менш важливими є і практичне завдання, пов'язане з відмежуванням кваліфікації завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від суміжних складів злочинів.

Дослідженням і розробкою окремих питань кримінальної відповідальності за завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою займалися такі науковці, як: М. Бажанов, В. Борисов, І. Вартилицька, Р. Мельник, В. Осадчий, Л. Палюх, А. Савченко, В. Сташис, В. Тацій, В. Тютюгін, Н. Шаповал та ін.

Метою статті є вирішення питань відмежування суміжних складів злочинів від завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою. Для її досягнення поставлені такі завдання: 1) опрацювати останні дослідження і публікації з питань, які розглядаються; 2) здійснити аналіз складу злочину, передбаченого у ст. 371 КК України та суміжних складів злочинів; 3) вивчити судову практику притягнення до кримінальної відповідальності осіб за завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою; 4) вивчити проблемні моменти кваліфікації завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою.

У теорії та на практиці найбільше виникає запитань при відмежуванні завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою відповідно до КК України (ст. 371) від таких суміжних складів злочинів, як: незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146); перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365); службова недбалість (ст. 367); постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови (ст. 375).

Зважаючи на місце, яке відведено вказаним злочинам у структурі Особливої частини КК України, було б правильним здійснювати відмежування завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від розглядуваних суміжних складів злочинів за родовим об'єктом злочину. У злочині, передбаченому у ст. 371 КК України, який відноситься до злочинів проти правосуддя, родовим об'єктом є правосуддя. Зі свого боку, у злочині, передбаченому у ст. 146, який відноситься до злочинів проти волі, честі та гідності особи, родовим об'єктом є воля людини. У злочинах,

передбачених статтями 365 та 367, що належать до злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, родовим об'єктом є суспільні відносини, які забезпечують нормальну, тобто таку, що відповідає вимогам законодавства, діяльність державного апарату, апарату управління органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності й організаційно-правової форми, а також суспільні відносини, що забезпечують здійснення регламентованої законодавством професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Оскільки завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою та постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови відносяться до злочинів проти правосуддя — у них спільний родовий об'єкт. У зв'язку з цим відмежування зазначених злочинів необхідно здійснювати за основним безпосереднім об'єктом. Основним безпосереднім об'єктом злочину, який передбачений у ст. 371 КК України, є правосуддя у частині забезпечення законного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою, а злочину, який передбачений у ст. 375 КК України, правосуддя у частині дотримання конституційних засад здійснення судочинства.

Ще однією ознакою, поряд з об'єктом (родовим, основним, безпосереднім) злочину, яка безспірно відмежовує завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою від інших розглядуваних складів злочину, є форми вчинення злочинів.

Незважаючи на те, що ці злочини вчиняються у різних формах, вони мають багато спільного. Наприклад, злочини, передбачені у статтях 146, 365, 367 та 371 КК України, можуть

вчиняються в однаковий спосіб: застосування фізичного насильства (фізичної сили, підручних та спецзасобів, зброї), застосування психічного насильства (до потерпілого або близьких), шляхом обману (людину заманюють у будь-яке місце і зачинають із метою позбавлення волі), шантажу. І тому на початковому етапі кваліфікації цих злочинів практично неможливо визначити їхню форму, зважаючи на зовнішні ознаки злочину.

Злочини, передбачені у статтях 146, 365, 371 та 375 КК України, вчиняються лише з прямим умислом. Мета в цих складах злочину на кваліфікацію не впливає, а мотив може слугувати кваліфікуючою або особливо кваліфікуючою ознакою. Суб'єкт перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу; службової недбалості; завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою, — спеціальний. Ним може бути: слідчий або прокурор, за клопотанням якого застосовано слідчим суддею, судом заходи забезпечення кримінального провадження (затримання, привід, домашній арешт, тримання під вартою) з порушенням вимог КПК України; працівники органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, Національного антикорупційного бюро України або Державного бюро розслідувань, що здійснюють завідомо незаконний привід; працівники органів Національної поліції, що здійснюють завідомо незаконний привід або забезпечують виконання запобіжного заходу у виді домашнього арешту; уповноважена службова особа місця ув'язнення; начальник установи попереднього ув'язнення [7, 431, 432].

Охарактеризувавши спільні ознаки розглянутих складів злочинів, які породжують чимало запитань при відмежуванні завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту

або тримання під вартою від інших розглянутих суміжних складів злочинів, розглянемо ознаки, за допомогою яких можливо безпосередньо провести відмежування.

Так, у незаконному позбавленні волі або викраденні людини такою ознакою слугуватиме суб'єкт злочину, який є загальний у зазначеному складі злочину. Таким чином, при кваліфікації конкретного правопорушення для відмежування завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від незаконного позбавлення волі або викрадення людини, є необхідним передусім звернути увагу на суб'єкта злочину. У злочині, передбаченому у ст. 146 КК України, він є загальним, натомість у злочині, передбаченому у ст. 371 КК України, — спеціальним. Зважаючи на аналіз судових рішень (вироків, ухвал), прийнятих у кримінальних справах щодо незаконного позбавлення волі або викрадення людини, які містяться в Єдиному державному реєстрі судових рішень (далі — ЄДРСР), за період з 2013 р. по жовтень 2017 р., можна зробити висновок, що суди не допускають засудження осіб за ст. 146 КК України, які є працівниками правоохоронних органів, органів прокуратури, суду, установи попереднього ув'язнення. Переважна більшість засуджених — безробітні, у деяких випадках засуджуються державні службовці або військовослужбовці.

Складніша ситуація при відмежуванні завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Як вже зазначалося, хоча форми вчинення злочинів різні, проте способи їхнього вчинення можуть бути однакові (застосування фізичного або психічного насильства, обман, шантаж), проте у випадку перевищення влади або службових повноважень працівником пра-

воохоронного органу вони впливають на кваліфікацію. Так, у випадку вчинення дій, передбачених у ч. 1 ст. 365 КК України, якщо вони супроводжувалися насильством або погрозою застосування насильства, застосуванням зброї чи спеціальних засобів або болісними і такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями, за відсутності ознак катування, будуть слугувати кваліфікуючою ознакою перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу.

На відміну від злочину, передбаченого у ст. 371 КК України, злочин, передбачений у ст. 365 КК України, є злочином із матеріальним складом, для якого є обов'язковим настання суспільно небезпечних наслідків. Необхідно звернути увагу на наявність посилення у ч. 3 ст. 365 та ч. 3 ст. 371 КК України на спричинення тяжких наслідків. У випадку вчинення завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою такі наслідки будуть кваліфікуючою ознакою, а у випадку перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу — особливо кваліфікуючою ознакою.

Деякі вчені вважають, що завідомо незаконне адміністративне затримання або перевищення строків тримання адміністративно затриманого тягне за собою дисциплінарну відповідальність, а при наявності істотної шкоди або настання тяжких наслідків у результаті вказаного затримання можлива відповідальність згідно з ч. 3 ст. 365 [8, 735, 736]. Обґрунтовуючи свою думку тим, що адміністративне затримання застосовується у порядку, з підстав і на строки, встановлені статтями 261–263 Кодексу України про адміністративні правопорушення [9]. За загальним правилом, адміністративне затримання особи, котра вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години.

Як зазначає Р. Мельник, тривалість затримання не має значення для кваліфікації злочину [10, 17]. Для настання кримінальної відповідальності відповідно до ч. 1 ст. 371 КК України не має значення, чи особа затримана на три години чи на 72 години. У всіх випадках порушується уповноваженою особою право потерпілого на особисту (фізичну) свободу. У вказаному випадку кваліфікація за незаконне адміністративне затримання має відбуватися відповідно до ч. 1 ст. 371 КК України, а не ст. 365 КК України. Крім того, ст. 371 КК України більш повно та конкретизовано описує вказані діяння.

На практиці при кваліфікації діянь, які одночасно вказують на завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою, і на перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу, вони кваліфікуються за сукупністю злочинів. Ця позиція підкріплена судовою практикою. З аналізу судових рішень (вироків, ухвал), які містяться у ЄДРСР, за період із 2013 р. по жовтень 2017 р. по вказаній категорії справ кваліфікація відбувається відповідно до статей 365 та 371 КК України.

У правовій доктрині слушно зазначається, що якщо особа здійснює незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою, при цьому не усвідомлюючи незаконність своїх діянь, нести відповідальність відповідно до ст. 371 КК України вона не буде. Проте в цьому разі за наявності завдання істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб, такі діяння можуть бути кваліфіковані згідно зі ст. 367 КК України [8, 735–736].

При відмежуванні завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від службової недбалості передусім необхідно звернути увагу на суб'єктив-

ну сторону злочинів, а саме вину. Злочин, передбачений у ст. 371 КК України, вчиняється лише у формі прямого умислу. Зі свого боку, суб'єктивна сторона злочину, передбаченого у ст. 367 КК України, включає в себе наявність необережної форми вини. Склад службової недбалості — матеріальний та включає настання суспільно небезпечних наслідків у виді завдання істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Чимало дискусій виникає у питанні притягнення слідчого судді, судді, який виніс ухвалу про застосування завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою. У кримінально-правовій доктрині існує декілька підходів до кваліфікації таких дій судді (слідчого судді). Одні вчені вважають, що слідчий суддя, суддя який постановив завідомо неправосудний судовий акт про застосування вказаних заходів забезпечення кримінального провадження, має відповідати згідно зі ст. 375 КК України [8, 735, 736], а якщо вони вчинені за наявності кваліфікуючих ознак, передбачених у ч. 3 ст. 371 КК України, — відповідно до ч. 3 ст. 371 та ч. 2 ст. 375 КК України [11, 459, 460]. Інші вчені стверджують, що ст. 375 КК України передбачає відповідальність за винесення неправосудного вироку, постанови, рішення, ухвали або постанови, тобто процесуального документа, який вирішує справу остаточно і по суті, а ухвала про тримання під вартою, домашній арешт, затримання або привід до таких актів не належить. Тому вважають, що в цьому разі подібні діяння не можуть кваліфікуватися відповідно до ст. 375 КК України [12].

Необхідно погодитися з думкою науковців, які вважають, що у випадку постановлення слідчим суддею, суддею завідомо неправосудного судового

рішення про завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою без кваліфікуючих ознак, такі дії мають кваліфікуватися відповідно до ч. 1 ст. 375 КК України, зважаючи на такі підстави. По-перше, за правилами кваліфікації загальної та спеціальної норми діяння повинно кваліфікуватися згідно зі спеціальною нормою, яка більш повно, всебічно та конкретизовано описує злочинне діяння. Зі свого боку, постановлення суддею завідомо неправосудної ухвали про застосування затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою повинно кваліфікуватися відповідно до ст. 375 КК України, оскільки вона більш повно описує вказане діяння. По-друге, не можна погодитися із думкою деяких науковців, які стверджують, що кваліфікація відповідно до ст. 375 КК України не може відбуватися, оскільки ухвала про застосування вказаних заходів забезпечення кримінального провадження не є процесуальним документом, який вирішує справу остаточно і по суті. Якщо проаналізувати положення ст. 375 КК України, то вказівки на остаточність і вимоги на вирішення справи по суті до судових рішень не ставляться у цій нормі, а тому посилання на вказані ознаки є безпідставними. По-третє, якщо проаналізувати санкції ч. 1 ст. 371 та ч. 1 ст. 375 КК України, то покарання, визначене в санкції ч. 1 ст. 375 КК України, є більш суворішим і передбачає позбавлення волі до п'яти років. Ця обставина відповідає принципу визначеності покарання.

Підсумовуючи викладене, можна дійти висновку, що спільними ознаками, відповідно до яких здійснюється відмежування зазначених злочинів, є об'єкти (родовий, основний безпосередній) злочину та форми вчинення злочинів. Проте на початковому етапі кваліфікації провести відмежування за вказаними ознаками неможливо, оскільки способи вчинення злочинів (застосування фізич-

ного або психічного насильства, обман, шантаж) є практично однаковими.

Відмежування завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від незаконного позбавлення волі або викрадення людини необхідно здійснювати передусім відповідно до суб'єкта злочину. У злочині, передбаченому у ст. 146 КК України, він загальний, у злочині, передбаченому у ст. 371 КК України, — спеціальний.

Хоча в правовій доктрині різняться погляди щодо відмежування завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу, в судовій та слідчій практиках якихось невирішених питань щодо кваліфікації зазначених діянь не виникає. Кваліфікація діянь, які містять ознаки завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою, відбувається відповідно до ст. 371 КК України, у випадку наявності додаткових ознак, які вказують на перевищення влади або службових повноважень

працівником правоохоронного органу, кваліфікація відбуватиметься за сукупністю злочинів.

При кваліфікації дій судді (слідчого судді), який постановив завідомо неправосудне судове рішення про застосування незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою необхідно застосовувати ст. 375 КК України, оскільки вона більш повно, всебічно та конкретизовано описує злочинне діяння. Проте не можна сказати про дотримання принципу визначеності меж покарання при постановленні суддею завідомо неправосудного судового рішення про затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою, що спричинило тяжкі наслідки або постановлено з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах. Адже санкція ч. 2 ст. 375 КК України передбачає менш суворе покарання, аніж санкція ч. 3 ст. 371 КК України, а саме: до восьми років позбавлення волі порівняно з десятьма роками позбавлення волі. Виглядає доцільним внесення змін до санкції ч. 2 ст. 375 КК України та збільшення покарання до десяти років позбавлення волі.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Загальна декларация прав людини від 10 грудня 1948 р.* // Офіційний вісник України. — 2008. — № 93. — Ст. 3103.
2. *Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р.* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
3. *Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р.* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. *Конституція України від 28 червня 1996 р.* № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
5. *Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р.* № 4651-VI // Офіційний вісник України. — 2012. — № 37. — Ст. 1370.
6. *Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р.* № 2341-III // Офіційний вісник України. — 2001. — № 21. — Ст. 920.
7. *Головчук В. А.* Актуальні питання складу завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою / В. А. Головчук // *Держава і право.* — 2016. — № 62. — С. 420—435. — (Серія «Юридичні науки»).
8. *Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України /* відп. ред. С. С. Яценко. — 4-те вид., перероб. та доповн. — Київ : А.С.К., 2005. — 848 с.
9. *Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р.* № 8073-X [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/page539#n539>
10. *Мельник Р. І.* Кримінально-правова характеристика завідомо незаконних затримання, приводу, арешту та тримання під вартою (ст. 371 КК України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Р. І. Мельник ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Київ, 2008. — 20 с.

11. *Кримінальне право України: Особлива частина* : підручник / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов [та ін.] ; за ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — 2-ге вид., перероб. і доповн. — Київ : Юрінком Інтер, 2005. — 544 с.
12. *Шаповал Н. І.* Щодо поняття «завідомо незаконний привід» за змістом статті 371 КК України / Н. І. Шаповал [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=1564

REFERENCES

1. Zahalna deklaratsiia prav liudyny vid 10 hrudnia 1948 r. [The Universal Declaration of Human Rights of December 10, 1948], *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 2008, no. 93, Article 3103.
2. Mizhnarodnyi pakt pro hromadianski i politychni prava vid 16 hrudnia 1966 r. [International Covenant on Civil and Political Rights of December 16, 1966]. Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
3. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod vid 4 lystopada 1950 r. [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of November 4, 1950]. Available at: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004
4. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR [The Constitution of Ukraine dated June 28, 1996 № 254k/96-VR], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 1996, no. 30, Article 141.
5. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 13 kvitnia 2012 r. № 4651-VI [The Criminal Procedural Code of Ukraine of April 13, 2012 № 4651-VI], *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 2012, no. 37, Article 1370.
6. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 5 kvitnia 2001 r. № 2341-III [The Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001 № 2341-III], *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 2001, no. 21, Article 920.
7. Holovchuk V. A. Aktualni pytannia skladu zavidomo nezakonnoho zatrymattia, pryvodu, domashnoho areшту або trymattia pid vartoiu [Topical Issues of Knowingly Illegal Detention, Drive, Home Arrest or Detention], *Derzhava i pravo*, 2016, no. 62, pp. 420–435.
8. Naukovo-praktychnyi komentar do Kryminalnoho kodeksu Ukrainy [Scientific and Practical Commentary to the Criminal Code of Ukraine], Kyiv: A.S.K., 2005, 848 p.
9. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 7 hrudnia 1984 r. № 8073-X [Code of Ukraine on Administrative Offenses of December 7, 1984 № 8073-X]. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/paran539#n539>
10. Melnyk R. I. Kryminalno-pravova kharakterystyka zavidomo nezakonnykh zatrymattia, pryvodu, areшту ta trymattia pid vartoiu (st. 371 KK Ukrainy) [Criminal law characteristic of unlawful detention, dismissal, arrest and detention (Article 371 of the Criminal Code of Ukraine)], Kyiv, 2008, 20 p.
11. Kryminalne pravo Ukrainy: Osoblyva chastyna [Criminal Law of Ukraine: A special part], Kyiv: Iurinkom Inter, 2005, 544 p.
12. Shapoval N. I. Shchodo poniattia «zavidomo nezakonnyi pryvid» za zmistom statti 371 KK Ukrainy [Concerning the notion of «obviously illegal drive» in the meaning of Article 371 of the Criminal Code of Ukraine]. Available at: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=1564

Головчук В. Відмежування завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою від суміжних складів злочинів

Анотація. У статті розглянуто питання відмежування завідомо незаконних затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою (ст. 371 Кримінального кодексу України) від суміжних складів злочинів (відповідно до цього Кодексу): незаконного позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146); перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365); службової недбалості (ст. 367); постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови (ст. 375). Виокремлено ознаки, за якими можливо проводити розмежування зазначених складів злочинів, зроблено пропозиції щодо внесення змін до санкції ч. 2 ст. 375 КК України.

Ключові слова: затримання, привід, домашній арешт, тримання під вартою, правосуддя, заходи забезпечення кримінального провадження, запобіжні заходи, кваліфікація злочинів.

Головчук В. Отграничение заведомо незаконных задержания, привода, домашнего ареста или содержания под стражей от смежных составов преступлений

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы отграничения заведомо незаконных задержания, привода, домашнего ареста или содержания под стражей (ст. 371 Уголовного кодекса Украины) от смежных составов преступлений (согласно этого Кодекса): незаконного лишения свободы или похищения человека (ст. 146); превышение власти или служебных полномочий работником правоохранительного органа (ст. 365); служебной халатности (ст. 367); постановления судьей (судьями) заведомо неправосудного приговора, решения, определения или постановления (ст. 375). Выделены признаки, по которым можно проводить разграничение

указанных составов преступлений, сделаны предложения о внесении изменений в санкции ч. 2 ст. 375 УК Украины.

Ключевые слова: задержание, привод, домашний арест, содержание под стражей, правосудие, меры обеспечения уголовного производства, предупреждающие меры, квалификация преступлений.

Holovchuk V. The Delimitation of Deliberately Illegal Detention, Dismissal, House Arrestor Detention from Adjacent Offenses

Annotation. In this article considers actual questions of separation knowingly illegal detention, occasion, house arrest or holding in custody (article 371 the Criminal code of Ukraine), from adjacent syllables of crimes: unlawful imprisonment or kidnapping of a person (article 146 the Criminal code of Ukraine); abuse of power or official authority by a law enforcement officer (article 365 the Criminal code of Ukraine); official negligence (article 367 the Criminal code of Ukraine); a judge's decision (judges) knowingly unjust sentence, decision, decree or ruling (article 375 the Criminal code of Ukraine). The signs on which it is possible to differentiate between the said syllables of crime are singled out, suggestions on making changes to the sanction are made in part 2 article 371 the Criminal code of Ukraine.

Key words: detention, forcible bringing, house arrest, keeping in custody, justice, measures to ensure of criminal proceeding, the measure of restriction, qualification of crimes.

* * *

Редакція повідомляє, що у науковій статті С. Жултека та К.-Ю. Ковальської «Впровадження належної практики у сферу вищої юридичної освіти: реформа навчальної програми на факультеті права й адміністрації Варшавського університету», опублікованій у юридичному журналі «Право України» № 10 за 2017 р., в таблиці «ОСНОВНІ предмети (Р), обов'язкові для кожного студента» (с. 114) помилково зазначено:

Р14	Цивільний процес ⁵	605
Р15	Адміністративне провадження та судочинство	605
Р16	Кримінальне провадження	605

Правильно мало б бути вказано:

Р14	Цивільний процес ⁵	60
Р15	Адміністративне провадження та судочинство	60
Р16	Кримінальне провадження	60